

LUONNOSSA KOTONAAN -YDINAJATUS

Luonnossa kotonaan -toiminta on ulkoilmaelämää, joka toteutuu säällä kuin säällä ympäri vuoden. Toiminnassa korostuu leikki ja luonnossa liikkuminen, kiireetön yhdessäolo ja yhdessä tekeminen.

Toiminnan perustana on näkemys ainutlaatuisesta, leikkivästä ja liikkuvasta lapsesta. Lapsen osallisuus ja kestävä elämäntapa ovat toimintaa ohjaavia arvoja ja näkyvät arjessa.

LUONNOSSA KOTONAAN -KRITTEERIT

Luonnossa kotonaan (LK) -toiminnalle on määritelty Toiminnan laadulliset kriteerit (1.). Ne kuvaavat tapaa, jolla ulkoilmaelämää vietetään sekä tuovat esiin leikin ja liikkumisen painotuksen. Laadullisista kriteereistä on johdettu seitsemän lupausta, jotka LK-toimijat antavat.

Lisäksi on määritelty toimipaikat kriteerit (3.), jotka kertovat millaisia vaatimuksia verkostoon kuulumisen toimipaikalle asettaa esim. LK-nimen ja -tunnuksen käytölle tai henkilökunnan koulutukseen liittyen.

Toimintaa ohjaavat näkemykset lapsesta ja aikuisesta sekä kestävä elämäntavan arvot (2.). Nämä arvot näkyvät toiminnassa mutta niihin ei sisälly erillisiä kriteerejä. Kaksi lupausta liittyvät näihin arvoihin.

1. LUONNOSSA KOTONAAN -TOIMINNAN LAADULLISET KRITTEERIT

ULKOILMAELÄMÄ

Ulkoilmaelämä on Luonnossa kotonaan -toiminnan lähtökohta. Tavoitteena on luonnosta ja ulkoilusta nauttiminen sekä ulkoilevan ja liikunnallisen elämäntavan omaksuminen. Lähiluonto ja piha ovat toiminnalle tärkeitä oppimisympäristöjä, joissa vietetään paljon kiireetöntä aikaa. Toiminnan rytmi suunnitellaan lapsen tarpeita vastaavaksi, niin että sisä- ja ulkotoimintojen suhde on tasapainoinen ja mahdollistaa lapsen suotuisan kasvun, kehityksen ja oppimisen. Ulkoilmaelämässä on mahdollista toteuttaa leikin lisäksi sisällöllisiä orientaatioita sekä arjen toimintoja, kuten ruokailu ja lepo.

- ***Lupaamme viettää kiireetöntä ulkoilmaelämää säällä kuin säällä.***

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA ULKOILUN MÄÄRÄ

Luonnossa kotonaan -toiminnassa ulkoillaan useita tunteja päivittäin, säällä kuin säällä ympäri vuoden. Lähiluontoon retkeillään säännöllisesti – vähintään kolme kertaa viikossa. Lähiluonnoksi katsotaan rakentamaton ja mahdollisimman luonnonmukainen ympäristö. Nämä metsä- ja luontopaikat ovat luonteva ja kiinteä osa toimintaa. Ne ovat sisätiloja täydentäviä ”huoneita”, jotka tulevat toiminnan kautta tutuiksi, koetaan turvallisiksi ja rikastuttavat lapsen luontosuhteen muodostumista. Luonnonmukaisessa ympäristössä ei välttämättä tarvita valmiita leikki- tai liikuntavälineitä vaan tarvittavia välineitä löytyy luonnosta.

- ***Lupaamme ulkoilla useita tunteja päivittäin.***
- ***Lupaamme retkeillä lähiluontoon vähintään kolme kertaa viikossa.***
- ***Lupaamme löytää lähiluonnossa leikki- ja liikuntavälineet ensisijaisesti luonnosta.***

LEIKKI JA LIIKKUMINEN

Luonnossa kotonaan -toiminnassa mahdollistetaan ja tuetaan lasten kiireettömän omaehtoisen leikkimisen ja liikkumisen toteutumista. Leikkiminen ja liikkuminen muodostavat lapsen toiminnassa saumattoman kokonaisuuden. Luontoympäristö kehittää lapsen mielikuvitusta ja luovuutta sekä tarjoaa monipuolisen ympäristön liikuntataitojen yksilölliselle kehitykselle. Luonnossa lapsen leikillä on mahdollisuus jatkaa ja kehittyä. Tärkein puitetekijä leikin ja liikkumisen toteutumiselle kumpuaa useasti viikossa tapahtuvasta lähiluontoon suunnatusta retkeilystä.

Leikkimistä ja liikkumista voidaan tukea ja rikastuttaa liikunta- ja laululeikkien keinoin. Toiminnassa huomioidaan eri vuodenaikojen mahdollisuudet luonnossa tapahtuvassa liikkumisessa – kuten hiihtäminen ja luisteleminen.

- ***Lupaamme mahdollistaa lapsen pitkäkestoisen leikin ja monipuolisen liikkumisen päivittäin.***

2. LUONNOSSA KOTONAAN -TOIMINTAA OHJAAVAT NÄKEMYKSET

LAPSI JA AIKUINEN

Luonnossa kotonaan -toimintaa ohjaa käsitys uteliaasta, tutkivasta, liikkuvasta ja leikkivästä lapsesta. Lapsi nähdään aktiivisena toimijana, joka tutustuu ympäröivään todellisuuteen ja itseensä ennakkoluulottomasti, kaikkia aistejaan käyttäen, ja koko kehollaan oppien. Aikuinen luo lapselle turvalliset ja selkeät toiminnan struktuurit; hän kannattelee arjen rytmiä ja toimivia käytäntöjä. Aikuisen tehtävänä on olla lähellä, ylläpitää lapsen ainutlaatuisuutta kunnioittavaa ilmapiiriä, ja vaalia kiireetöntä elämäntapaa, jossa jokaisella lapsella on mahdollisuus tulla kohdatuksi ja saada kokemus osallisuudestaan päivittäin.

Lapsen ja aikuisen yhdessä tekeminen ja kokemusten jakaminen on arvokas osa Luonnossa kotonaan -toimintaa – matkaa tehdään yhdessä. Vuorovaikutus-tilanteissa lapsi tulee aidosti kuulluksi, nähdyksi ja ymmärretyksi. Tarkat havainnot lapsista edistävät lapsilähtöisyyttä, jolloin aikuisella on mahdollisuus suunnitella lasten kasvua, kehitystä ja oppimista tukevaa toimintaa. Tarvittaessa aikuinen kykenee toimimaan joustavasti hetkeen tarttuen, omien suunnitelmiensa suhteen.

- ***Lupaamme aikuisen olevan lähellä lasta kunnioittaen hänen ainutlaatuisuuttaan.***

KESTÄVÄ ELÄMÄNTAPA

Luonnossa kotonaan -toiminta on lähtökohtaisesti kestävän elämäntavan vahvistamista. Elämysten ja kokemusten kautta muodostuva vahva luontosuhde on lähtökohta kestävään elämäntapaan kasvamisessa. Saadessaan jokapäiväisen kosketuksen luontoon lapsi oppii luonnossa toimimisen taitoja ja ympäristöä kunnioittavia tapoja. Vastuuta opitaan käytännön kautta retkeilytarvikkeista, omasta repusta ja kavereista huolehtien.

Luonnossa kotonaan -kasvattaja on tietoinen oman toiminnan merkityksestä ja pedagogiikasta kohti kestävää elämäntapaa. Hän luo tilanteita, joissa lapsen on mahdollista harjoitella omaa osallisuuttaan. Kestävään elämäntapaan kasvattamisessa ei ole vain yhtä ainoaa oikeaa tietä. Merkittävää on tiedostaa miten ja miksi toimimme valitsemallamme tavalla.

- ***Lupaamme vaalia kestävän elämäntavan arvoja.***

3. TOIMIPAIKAN KRITEERIT

1. HENKILÖKUNTA JA KOULUTUS

Koko henkilökunnan tulee perehtyä Luonnossa kotonaan -toiminnan perusasioihin.

Luonnossa kotonaan –peruskurssi

2/3 yksikön kasvatusvastuullisesta henkilökunnasta tulee suorittaa Luonnossa kotonaan -peruskurssi kahden vuoden sisällä LK-tunnuksen myöntämisestä.

Ennen LK-tunnuksen myöntämistä tulee ½ kasvatusvastuullisesta henkilökunnasta suorittaa LK-peruskurssi. Perhepäivähoitajan tulee suorittaa LK-peruskurssi ennen LK-tunnuksen myöntämistä.

Luonnossa kotonaan -täydennyskoulutus

Suomen Latu voi tarjota erillistä LK-täydennyskoulutusta pääosin olemassa olevia koulutuksiaan hyödyntäen. Toimipaikoilla ei ole velvollisuutta osallistua täydennyskoulutukseen.

2. VERKOSTO

Kaikki Luonnossa kotonaan -toimipaikat ja niiden henkilökunta kuuluvat LK-verkostoon.

Verkoston tarkoituksena on myötävaikuttaa toiminnan kehittymiseen kokemusten-vaihdon ja ammattitaidon kehittämisen avulla.

Jokainen toimipaikka valitsee keskuudestaan vastuullisen yhteyshenkilön. Suomen Latu järjestää verkostotapaamisen vähintään kerran vuodessa. Toimipaikan koko henkilökunnalla on oikeus osallistua verkostotapaamiseen. Kriteerien mukaan verkostotapaamiseen tulee osallistua 1/2 kasvatusvastuullisesta henkilökunnasta. Suositellaan, että uudet työntekijät osallistuvat tapaamiseen. Jokaisen kasvatusvastuullisen tulee osallistua verkostotapaamiseen vähintään kerran kolmessa vuodessa. Perhepäivähoitajan tulee osallistua verkostotapaamiseen vähintään joka toinen vuosi.

Verkosto pitää yhteyttä Facebook-ryhmän välityksellä. Suomen Latu julkaisee verkostokirjeen 4-6 kertaa vuodessa ja lähettää tarvittaessa sähköpostia. Myös muuta verkoston toimintaa voidaan toteuttaa.

3. OPINTOKÄYNTI

Ennen LK-tunnuksen myöntämistä, tulee toimijan tutustua LK-toimintaan teke-mällä opintokäynti jo pidempään toimineeseen LK-toimipaikkaan. Opintokäynti sisältää ulkoilmaelämään osallistumisen sekä keskustelun. Opintokäynnille on laadittu erillinen ohjeistus. Toimijat vastaavat omista kuluistaan. Toimijoita kannus-tetaan yhteydenpitoon myös opintokäynnin jälkeen.

4. LUONNOSSA KOTONAAN TUNNUS

Hakijan tulee olla itsenäinen toimipaikka, esim. päiväkotia. LK-tunnuksen myön-tämisen edellytyksenä on LK-kriteerien suuntainen toiminta vähintään puolen vuoden ajan.

Toimipaikka hakee LK-tunnusta hakulomakkeella Suomen Ladusta. Toimintaan on jatkuva haku. Tunnuksen myöntää Suomen Latu. Hyväksymisen yhteydessä toimipaikka allekirjoittaa kirjallisen sopimuksen ja LK-huoneentaulun.

Tunnus voidaan myöntää osalle toimipaikkaa esim. yksittäiselle ryhmälle. Tällöin yksittäisen ryhmän tulee voida toimia itsenäisesti ja toimipaikan johdon tulee sitoutua ryhmän kriteerien mukaisen LK-toiminnan mahdollistamiseen ja toiminnan jatkuvuuteen.

5. TOIMIPAIKAN NIMI

Toimipaikan nimessä tulee olla Luonnossa kotonaan -etuliite. Nimi ei voi olla ristiriidassa LK-toiminnan ydinajatuksen kanssa.

Jokaisen toimipaikan nimi ilmaistaan seuraavan periaatteen mukaan. Ensin toimintamuoto (esimerkiksi päiväkotitoiminta), seuraavaksi Luonnossa kotonaan ja lopuksi toimipaikan omavalintainen nimi, esimerkiksi: Päiväkotitoiminta Luonnossa kotonaan Kotilo.

Mikäli toimija on osa toimipaikkaa, esim. päiväkodin ryhmä, ja LK-tunnus on myönnetty vain osalle toimintaa, tulee tämä käydä ilmi nimessä. Esim. Luonnossa kotonaan Villimarjat, päiväkotitoiminta Tillikka. Ei: Päiväkotitoiminta Luonnossa kotonaan Tillikka.

Nimiehdotus kirjataan hakulomakkeeseen. Nimiehdotus, ja mahdollinen nimenmuutos, käsitellään ja hyväksytään Suomen Ladussa.

6. LUONNOSSA KOTONAAN RY:N JÄSENYYS

Toimipaikan johtaja/esimies kannustaa henkilökuntaa liittymään LK ry:een. Toimipaikan johtaja/esimies yhdessä henkilökunnan kanssa kannustaa toiminnassa mukana olevia perheitä liittymään LK ry:een.

7. RAPORTOINTI

Toimipaikat raportoivat LK-toiminnasta vuosittain sille määritellyllä tavalla.

8. TOIMIPAIKKAMAKSU JA EDUT

Toimipaikka maksaa vuosittaisen toimipaikkamaksun laskua vastaan. Toimipaikkamaksut määritellään vuosittain.

Edellä mainittujen verkostoon ja nimenkäyttöön liittyvien etujen lisäksi toimipaikka saa LK-tervetulomateriaalin, Latu ja Polku -lehden -kestotilauksen sekä jäsenalennuksen Suomen Ladun verkkokaupan lastentoiminnan tuotteista ja kouluksista.

Lisäksi toimipaikkoja muistetaan joka viides vuosi erikseen määriteltävällä tavalla.

